

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна
Соціологічний факультет
Кафедра прикладної соціології та соціальних комунікацій

«Конвергентна журналістика цифрових медіа»

Теми семінарських занять для студентів I курсу денної та заочної форм навчання
другого рівня вищої освіти освітньо-кваліфікаційного рівня «магістр»
спеціальності 061 – «Журналістика»
освітньої програми «Стратегічні комунікації та нові медіа»

2022 / 2023 навчальний рік

**Теми семінарських занять з навчальної дисципліни
«Конвергентна журналістика цифрових медіа»**

№ теми	Назва теми	Кількість годин
Розділ 1. Сучасна журналістика у глобальному інформаційному суспільстві.		
Тема 1.1.	<i>Журналістика як соціальний інститут громадянського суспільства.</i> <u>Питання семінару:</u> 1.Першорядні завдання теорії журналістики на рівні об'єкту, предмету, методів вивчення. 2.Теорія журналістики як спеціальна комунікативна теорія. 3.Теоретичні, соціально-політичні та історичні передумови становлення журналістики як соціального інституту. 4.Оформлення інтернет-журналістики як багатовимірною соціокомунікативного явища. 5.Категорія «інформаційного простору» та його складові. 6.Сучасна вітчизняна інтернет-журналістика: структура, основні компоненти, нові соціально-економічні умови. <u>Теми доповідей:</u> 1.Специфіка комунікативних можливостей інтернет-журналістики як соціального інституту. 2.Соціологічна парадигма журналістики у контексті розвитку класичної соціології Е.Дюркгейма та М. Вебера. 3.Концепції масової комунікації Дж. Клаппера, Е. Катца та П. Лазарсфельда та практика нових медіа.	2
Тема 1.2.	<i>Журналістика цифрових медіа як сфера масово-інформаційної діяльності.</i> <u>Питання семінару:</u> 1. Якісна специфіка теоретичного змісту понять «інформація» та «масова інформація», їх комунікативні ознаки. 2. Масово-інформаційна природа журналістики цифрових медіа. 3.Трансформація форм усвідомлення інформаційної дійсності журналістом в структурні компоненти створюваного медійного тексту. 4.Характеристика структурних компонентів тексту та варіанти їх організації.	2

	5.Сучасна вітчизняна журналістика: структура, основні компоненти, нові соціально-економічні умови. 6. Якісний інформаційний продукт як гарант інтеграції журналістики України в світовий інформаційний простір. <u>Теми доповідей:</u> 1. Ознаки, що характеризують журналістику як соціальний інститут. 2. Журналістика як фактор соціального управління. 3. Свобода преси та журналістської діяльності: сучасне трактування.	
Тема 1.3.	<i>Функції конвергентної журналістики цифрових медіа.</i> <u>Питання семінару:</u> 1.Функції журналістики, їх обґрунтування. Функціональний підхід до журналістської діяльності. 2.Функції конвергентної журналістики, характер та межі їх владних можливостей, їх взаємодія. 3.Взаємодоповнення функцій в масово-інформаційному процесі. 4.Функціональна роль ЗМК в громадській системі та представлення про функції різних суб'єктів системи журналістської діяльності. 5. Ефект присутності як результат журналістської діяльності при подачі масової інформації в нових медіа. 6. Стрижнева функція журналістики нових медіа. <u>Теми доповідей:</u> 1.Сучасне розуміння категорії «функції журналістики». Різні підходи до визначення, можливі аспекти вивчення. 2.Інформаційно-комунікативна функція –відображення сутнісного призначення ЗМК та інформаційної природи журналістики. 3.Функції журналістики в епоху глобалізації інформаційних процесів.	2
Тема 1.4.	<i>Комунікативні принципи досліджень конвергентної журналістики.</i> <u>Питання семінару:</u> 1. Проблемне поле досліджень в журналістиці. Типологія об'єктів та предметів дослідження в журналістиці. 2. Класифікація методів дослідження у сфері журналістики. Теоретичні та емпіричні методи дослідження. 3. Етапи проведення дослідження в журналістиці: вибір об'єкту та предмету дослідження; постановка цілей та завдань дослідження; вибір методів.	2

	4. Статистична природа кількісних досліджень у сфері журналістики; ключові методологічні проблеми у кількісних дослідженнях. 5. Контент-аналіз як аналітико-документальний якісно-кількісний метод досліджень журналістських матеріалів. 6. Дискурс-аналіз і його вживання у контент-аналізі сучасної журналістики нових медіа. <u>Теми доповідей:</u> 1. Вивчення інтересів і потреб аудиторії як основа і найважливіша передумова ефективності журналістських медіа. 2. Системні фактори сучасної трансформації індикаторів результативності журналістської діяльності. 3. Системні фактори сучасної трансформації індикаторів результативності журналістської діяльності.	
Розділ 2. Конвергентність як головна тенденція журналістики цифрових медіа.		
Тема 2.1.	<i>Конвергентна інтернет-журналістика цифрових медіа.</i> <u>Питання семінару:</u> 1. Процес конвергенції основних комунікаційних мереж, технологій та сервісів. 2. Соціальний сенс інтерактивної журналістики. 3. Дискурс конвергентної журналістики в нових медіа. 4. Виготовлення конвергентного журналістського дискурсу з урахуванням специфіки нового інформаційно-комунікативного середовища. 5. Техніки креативної компоновки конвергентної інформації, забезпечення додаткової інформаційної ваги інтерактивного контенту. 6. Інтерактивність та гіпертекстовість як основа інтернет-журналістики. <u>Теми доповідей:</u> 1. Передумови виникнення конвергентної журналістики. 2. Основні навички «універсального журналіста». 3. Принципи побудови «конвергентної редакції».	2
Тема 2.2.	<i>Новини в цифрових медіа.</i> <u>Питання семінару:</u> 1. Трагування поняття «новини в конвергентних медіа». Багатовимірність дефініції - «новини». 2. Новини як засіб комунікації та як засіб інформації.	2

	3. Потреба в новинах як стимул виникнення та розвитку сучасного комунікативного простору. 4. Роль та місце новин у інформаційному просторі соціуму. 5. Фактори, які впливають на подачу новин в нових медіа. 6. Дослідження диверсифікації мультимедійного контенту новин. <u>Презентація Аналітичної записки</u> <u>Теми доповідей:</u> 1. Сучасні концепції результативності засобів масової комунікації. 2. Взаємозалежність новинарної ефективності та дієвості журналістської діяльності. 3. Вивчення ефективності з метою оптимізації діяльності новинарної журналістики.	
Тема 2.3.	<i>Принципи моделювання новинної інформації в Інтернеті.</i> <u>Питання семінару:</u> 1. Будова новинної інформації. Носії інформації в Інтернеті. Загальні властивості інформації новин. 2. Компресованність інтернет-новин: ущільнення, розширення, оцінювання компресованності. 3. Способи подачі новин в медіа: інфотейнмент, фінішинг, івентекшн, бекграундер. 4. Маніпулятивна складова ефекту новин «коментар без коментаря». 5. Загальні цілі звернення до аудиторії з розширеними новинними повідомленнями. 6. Принципи комунікативного добору проблемних ситуацій для розгляду їх в інтернет-медіа. <u>Презентація Аналітичної записки</u> <u>Теми доповідей:</u> 1. Факт як багатозначна категорія новинарної журналістики. 2. Фактчекінг та новинарна журналістика. 3. Інфотейнмент: поява та особливості на сучасному етапі розвитку медіа.	2
Тема 2.4.	<i>Блогінг як форма розвитку журналістики цифрових медіа.</i> <u>Питання семінару:</u> 1. Історія виникнення блогів. Феномен блогосфери. 2. Гіпертекст як основна форма комунікації в блогосфері. 3. Медійні технології та діяльність блогера, написання текстів для тематичного блогу. 4. Стратегії розвитку блогу як інформаційного проекту. 5. Будівництво блогерами власних медіа-мереж. Створення	2

	блогерами додаткових інформаційних потоків. 6. Медіаактивність в блогосфері, яка призводить до активізації громадянського суспільства. <u>Презентація Аналітичної записки</u> <u>Теми доповідей:</u> 1. Гіпертекст як основна форма комунікації в блогосфері. 2. Медійні технології та креативність блогера. 3. Стратегії розвитку блогу як інформаційного проекту.	
Усього годин		16

Основна література

1. Абетка соціальних комунікацій : довідник / Укл. Г. В. Горбенко/ за наук. ред. Л. Г. Масімової. К.: Жнець, 2014. 152 с.
2. Больц Н. Абетка медіа / За загал. ред. В. Ф. Іванов / пер. з нім. В.Климченка. К.: Академія Української Преси, Центр Вільної Преси, 2015. 177 с.
3. Вальтер фон Ла Рош. Вступ до практичної журналістики /пер. з нім. К.: Академія Української Преси, Центр Вільної Преси, 2005. 230 с.
4. Вайшенберг З. Новинна журналістика: навчальний посібник /пер. з нім. К.: Академія Української Преси, Центр Вільної Преси, 2011. 348 с.
5. Геннінг Носке. Журналістика: що треба знати та вміти / Книжка для читання та підручник. К.: Академія Української Преси, Центр Вільної Преси, 2017. 312 с.
6. Гончарук-Чолач Т. Засоби масової інформації у політичному житті суспільства. К.: Ліра-К, 2020. 252 с.
7. Досенко А., Погребняк І. Інтернет-журналістика: Комунікативні маркери. Навчально-методичний посібник. К.: Центр навчальної літератури, 2020. 184 с.
8. Журналістика та медіа : Довідник / Зігфрід Вайшенберг, Ганс Й. Кляйнштобер, Бернгард Пьорксен. / пер. з англ. К.: Академія Української Преси, Центр Вільної Преси, 2011.
9. Іванов В.Ф. Соціологія масової комунікації / навчальний посібник. К.: Академія Української Преси, Центр Вільної Преси, 2000. 212 с.
10. Іванов В.Ф., Сердюк. В.Н. Журналістська етика / підручник . Київ : Вища школа, 2006. 231 с.
11. Квіт С.М. Масові комунікації / Друге видання, виправлене і доповнене. К.: Видавничий дім «Києво-Могилянська академія», 2018. 352 с.
12. Курбан О.В. Інформаційні війни у соціальних онлайн мережах / Монографія. К.: Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2017. 392 с.
13. Крейг Р. Інтернет-журналістика / пер. з англ. К.: Видавничий дім «Києво-Могилянська академія», 2007. 323 с.
14. Лубкович І. М. Соціологія і журналістика / підручник для журналістів. Львів : ПАІС, 2005. 176 с.
15. Людвіг Й. Інвестигативний пошук / пер. з нім. А. Баканов, В. Климченко. К.: Академія Української Преси, Центр Вільної Преси, 2017. 264 с.
16. Носке Г. Журналістика: що треба знати та вміти /кн. для читання та підручник /[пер. з нім. В. Климченко. К.: Академія Української Преси, Центр Вільної Преси, 2017. 311 с.
17. Підручник із крос-медіа / вид. І. Крецу, М. Гузун, Л. Василик. Bonn / Germany - Sibiu / Romania: Schiller Publishing House, 2015. 140 с.

18. Потятиник Б.В. Медіа: ключі до розуміння. Львів: ПАІС, 2004. 312 с.
19. Потятиник Б.В. Інтернет-журналістика / навч. посіб. Львів : ПАІС, 2010. 214 с.
20. Приступенко Т. О. Теорія журналістики: етичні та правові засади діяльності засобів масової інформації / навч. посіб. Київ : Знання, 2011. 351 с.
21. Рає П.-Й. Новий посібник з журналістики та онлайн-журналістики / за заг. ред. В.Іванова. К.: Академія Української Преси, Центр Вільної Преси, 2014. 358 с.
22. Різун В.В., Непийвода Н.Ф., Корнєєв В.М. Лінгвістика впливу. К.: Видавничо-поліграфічний центр «Київський університет», 2005. 148 с.
23. Стівенс Мітчел, Бет М. Олсон. Виробництво новин: телебачення, радіо, Інтернет / пер. з англ. К.: Видавничий дім «Києво-Могилянська академія», 2008. 407 с.
24. Стратегічні комунікації: словник / гол. ред. В. А. Ліпкана. К.: ФОП О.С. Ліпкан, 2016. 416 с.
25. Тонкіх І. Інтернет-журналістика. Жанри в інтернеті: Навчальний посібник. 2017. ЗНТУ, Запоріжжя. 130 с.
26. Фінклер Ю.Е. Мас-медіа та влада: технологія взаємин. Л.: АзАрт, 2003. 212 с.
27. Чекмишев О.В. Основи журналістики. Теорія і практики журналістського фаху / навч. посіб. К.: ВПЦ «Київський університет», 2018. 198 с.
28. Шнайдер Вольф. Новий посібник з журналістики та онлайн-журналістики /пер. з нім. В. Климченко/ за заг. ред. В. Іванова. К.: Академія Української Преси, Центр Вільної Преси, 2014. 357 с.

Допоміжна література

1. Аньєс Ів. Підручник із журналістики: Пишемо для газет. К.: Видавничий дім «Києво-Могилянська академія», 2013. 544 с.
2. Барабанова Н.Р. Соціокомунікативний аспект професійної компетентності фахівця: аналіз, стратегії розвитку. К. Фенікс, 2018. 316 с.
3. Бацевич Ф.С. Основи комунікативної лінгвістики / підручник. К.: Видавничий центр «Академія», 2004. 344 с.
4. Вартанов Г.І. Короткий довідник журналіста. К.: МІЛП, 2000. 47 с.
5. Владимиров В.М. Хаос – Розуміння – Масова комунікація / Монографія. К.: КиМУ, 2006. 366 с.
6. Гол Дж. Онлайнова журналістика / пер.з англ. К.: К.І.С., 2005. 344 с.
7. Голуб О. П. Медіакомпас: путівник професійного журналіста. Практичний посібник / Інститут масової інформації. Київ: ТОВ «Софія-А», 2016. 184 с.
8. Городенко Л. Теорія мережевої комунікації / монографія. К.: Академія Української Преси, Центр Вільної Преси, 2012. 387 с.
9. Карпенко В. О. Журналістика: основи професійної комунікації / навч. посіб. для студ. ВНЗ. К.: Нора-прінт, 2002. 348 с.
10. Крос-медіа: контент технології, перспективи: колективна монографія / за заг. ред. В. Шевченко. К.: Інститут журналістики Київського національного університету імені Тараса Шевченка, 2017. 234 с.
11. Мак-Комбс М. Встановлення пріоритетів: масмедії і громадська думка / пер. с англ. К.: К.І.С., 2007. 256 с.
12. Мас-медіа у термінах і визначеннях: Корот. слов.-довід. / навчальний посібник / уклад. Ю. В. Боднар. К.: МАУП, 2005. 224 с.
13. Мей К. Інформаційне суспільство: Скептичний погляд / пер. з англ. К.: К.І.С., 2004. 142 с.

14. Мережева журналістика: спеціалізовані курси / навчальний посібник / Н. Габор, Ю. Залізник, С. Жаб'юк, Ю. Лавриш, Ю. Луць, І. Марушкіна, А. Палійчук, Б. Потятиник, О. Щур. Львів: Вид-во ЛНУ ім. І. Франка, 2015. 136 с.
15. Партико З.В. Теорія масової інформації та комунікації / навчальний посібник. Львів: Афіша, 2008. 309 с.
16. Прімбс Ш. Соціальні медіа для журналістів. Редакційна робота з Facebook, Twitter & Co / за заг. ред. В. Ф. Іванова / пер. з нім. В. Климченко. К.: Академія вільної преси, Центр вільної преси, 2018. 198 с.
17. Публіцистика. Масова комунікація: Медіаенциклопедія. / Ноель-Нойман Е., Шульц В., Вільке Ю./ пер. з нім. К.: Академія української преси, Центр вільної преси, 2007. 203 с.
18. Рус-Моль Ш. Журналістика / навчальний посібник / пер. з нім. В. Климченко, В. Олійник. К.: Академія української преси, Центр вільної преси, 2013. 345 с.
19. Словник журналіста: терміни, мас-медіа, постаті / за ред. Ю. М. Бідзілі. Ужгород: ВАТ «Закарпаття», 2007. 220 с.
20. Срібняк І. Історія журналістики (XVII – XX ст.) / підручник для студентів вищих навчальних закладів. К.: ВПЦ НаУКМА, ВД «Києво-Могилянська академія», 2013. 304 с.
21. Трачук Т. А. Українське журналістичознавство (історичний аспект) / навч. посіб. К.: Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка, 2013. 239 с.
23. Чекмишев О.В. Основи професійної комунікації: Теорія і практика новинної журналістики / підручник-практикум. К.: ВПЦ «Київський університет», 2004. 129 с.
24. Шмідт Ян. Нова мережа: Ознаки, практики і наслідки веб 2.0 / Посібник для вузів / Пер. з нім. В. Климченко/ за заг. ред. В. Іванова. К.: Академія вільної преси, Центр вільної преси, 2013. 284 с.